

BRNEŇSKÝ' EVANGELICKÝ' ME'SIČ'NIČ'K

5
SETKÁ'VÁNÍ'

ÚVODNÍK

V dubnu jsme slavili Velikonoce. Jsou nejdůležitější evangelijní zvěsti o průlomu Boha do našeho lidského světa a jeho nekonečné lásky a milosti, kterou nám lidem prokázal obětí svého Syna. Ten položil na kříži svůj život za naše hříchy. Pokud bychom ve své víře nevycházeli z tohoto základu, byla by naše naděje marná. Velikonoce svým významem přesahují zvěst vánoční. Ježíšovým narozením začíná Boží záchranná akce pro člověka, Ježíšovým působením na zemi pokračuje a jeho vzkříšením o Velikonocích vrcholí. Po Ježíšově zatčení a ukřižování se učedníci v hrůze a strachu rozprchli a jako by ztratili víru, přestože jim Ježíš všechno nejprve v podobenstvích a nakonec přímo předpověděl a vysvětlil. Pak se jim několikrát, i těm, kteří nejvíce pochybovali, ukázal a jejich víru tak obnovil. Pro učedníky to byla přítomnost a bezprostřední zkušenost. Byl to jejich současný každodenní život... A dostalo se jim ještě důležitějšího důkazu o Ježíšově přítomnosti a lásce. Byl jim seslán Duch svatý. Jeho působením se jejich víra každodenně obnovovala a posilovala. Duch svatý je vedl k aktivní každodenní práci mezi bratřími a sestrami, k opravdovému životu ve víře v podmínkách, které byly za jejich života velmi těžké a dokonce velmi nebezpečné. K této zvěsti Nového zákona bychom už nemuseli nic přidávat. Jsme na tom vlastně lépe než učedníci, protože všechno máme dobře sepsané v evangeliích a stačí jenom číst nebo bedlivě naslouchat nedělním kázáním našich farářů.

V květnu však můžeme také slavit. Květen je přece měsíc, kdy si připomínáme Nanebevstoupení Páně. A tady se musíme na chvíli zastavit a uvědomit si to, k čemu jsme od velikonoční zvěsti vyzýváni a nabádáni. Stačí, když si jenom všimneme a promyslíme, jaký význam mají pro nás jednotlivé neděle církevního roku, které nás tímto krásným jarním měsícem provázejí. Začíná to nedělí Jubilate (radujte se), která nám připomíná, že se máme radovat za všech okolností, jak nám říká apoštol Pavel: „Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se!“ (Filipským 4,4). S tím souvisí neoddelitelně neděle další - Cantate (zpívejte). Ta nás vyzývá k radosti, abychom zpívali Hospodinu a tak ho stále oslavovali za všechna jeho dobrodíní, která nám neustále prokazuje. A zpíváme opravdu radostně a nahlas písně k oslavě Pána? Nebo jenom trpně koukáme do zpěvníku? Vždyť hlasitě zpívání při službách Božích je také vroucí modlitba. Nebo nám stačí, že slyšíme krásný zpěv bratra faráře? Myslím, že i zpěv doma v rodinách je velmi důležitý. Tam se můžeme rozezpívat beze strachu, že se to třeba nebude někomu líbit, a můžeme se písně naučit zpívat tak, abychom se mohli beze strachu hlasitě přidat ve shromáždění. A nakonec snad to nejdůležitější, k čemu nás vede neděle Rogate (modlete se). Nabádá nás k bezprostřednímu kontaktu s Hospodinem při modlitbě, která je naším osobním a niterným vyznáním všeho, co chceme našemu Otci sdělit. A On nás vždycky slyší. Vždyť u Jana čteme: „Proste a dostanete, aby vaše radost byla plná.“ (Jan 16, 24b). Musíme se usilovně a upřímně modlit a prosit, aby do našeho života neustále vstupoval svou utvrzující mocí Duch svatý a byl tou silou, která bude oživovat naši víru. Vždyť sám Pán Ježíš nám zaslíbil, že Duch svatý bude s námi neustále. A toto je poselství nadcházejícího jarního měsíce května, který na svém konci vrcholí svatodušní nedělí.

Blahoslav Šimek

Čtenářský dopis o náplastech

Milý Borisi Lobo Tančeve, číst si Tvůj článek v Setkávání, to si člověk má proč pochvalovat. Stačí být prostě čtenář (ani netřeba být laskavý) a vnímat, jak o zajímavé události pro nás neúčastníky zajímavě píšeš – od první až do poslední věty. Zrovna ta poslední věta nemůže neutkvět v paměti. Nic naplat – je to přesné rozpoznání. Ekumenické bohoslužbě bez večere Páně chybí cosi ekumenicky velmi podstatného: totiž právě ta večere Páně. Svátost, která má vyjadřovat jednotu církve, ve skutečnosti zrcadlí velmi nemilosrdně její rozdělení.

Uvědomuju si, že zatímco Ty i váš bratr farář asi dbáte na to, aby svatá večere Páně ve vašem sboru byla co nejpřístupnější všem, kdo se chtějí dát pozvat, o dvě ulice dál se kteřísi jiní takové přístupnosti raději vyhnou. Vnímám, jak o tom píšeš přívětivě, a přece ne spokojeně, tudíž to člověku nedá a je z toho otázka: Má váš a jejich přístup šanci, aby se v nich našlo něco pro oba společného? Domnívám se, že něco se najde – a navíc je to dost podstatné. Tvrdím, že jak vy, tak oni máte též motiv. Vy i oni jste si určitě vědomi opovázlivosti, s níž si jakési společenství troufne uspořádat hostinu chleba a vína, kterou jsme si sami nevymysleli. Kdosi jiný ji ustanovil, a na nás je, abychom to podle jeho ustanovení udělali odpovědně, správně, abychom nic neznevážili. Vy na Jílkově víte, jak velice je rovněž potřeba, abychom nezabránili přijít někomu, kdo tam patří, protože ho Ustanovitel večere Páně pozval ke stolu. „U dvou trampů“ mají ke stejnému zjištění (dosud) jaksi dál.

Jsem rád, že řečeným pořadatelům ekumenické bohoslužby nevyčítáš, že neměli dost odvahy doplnit ten chybějící podstatný prvek. Asi by taková výčitka nebyla spravedlivá. A rád s Tebou souhlasím, že takové setkání, jaké jste společně uskutečnili, představuje přiložení hojivé náplasti na možná zranění. Pak ale nejsem srozuměn s tím, že takové jednání je „jenom intelektuální hra“, jak píšeš. Není. Traumat, která si rozdělení křesťané navzájem způsobili, nebylo málo. A těžko si namlouvat, že jsou to jen traumata minulá, a tedy už žádná další nevznikají a nevzniknou. Nejsem masochista a netvrdím, že za ně můžeme zrovna Ty nebo já; jenže jsou tu a je s nimi potřeba něco dělat. Když je někdo zkouší hojit, je to nesrovnatelně lepší, než když někdo jiný přisype do rány špetku soli a ještě přitom nezapomene kopnout do kotníku.

Jedno přiložení hojivé náplasti málokdy stačí, aby někoho uzdravilo. Ale znamená, že něco se stalo. Nic kromobyčejného, nic světoborného. Jacísi lidé se společně věnovali nikoli zraňování, nýbrž snahám o zhojení. Určitě by to stálo za další pokusy, a třeba také jindy a jinde, ne-li co nejvíc a co nejčastěji.

Pěkně Tě zdraví Tvůj velmi zaujatý čtenář Jaroslav Vítek

Presbyterní konference,

kteřá se konala v sobotu 28.3. v Brně v Opletalově ulici, měla název „Misie a evangelizace církve dnes“. Vypravila jsem se na ni spíše z „presbyterské disciplíny“, než z opravdového zájmu o dané téma, neboť jsem se domnívala, že se bude týkat práce misionářů v dalekých zemích. O to větší bylo moje překvapení z průběhu celého programu: po velmi dobré úvodní pobožnosti faráře Marka Zikmunda se ujal slova hlavní řečník, doktor teologie Pavel Černý, který působí v Praze jako předseda rady Církve bratrské a zároveň i Ekumenické rady církvi v ČR.

Velmi nás zaujal svou výborně připravenou přednáškou doplněnou statistickými údaji, promítanými na zeď, ale především svým osobně angažovaným přednesem, v němž mimo jiné řekl: *Misijní poslání církve lze v současné době uchopit pouze ekumenicky ... Bible je misiologickým dokumentem ... Bůh je prvním misionářem ... Nový zákon je vlastně popisem misie a její teologie ... Církev, která se zříká misie, kapituluje ... Počet lidí hlásících se v ČR k členství v křesťanských církvích evidentně klesá (číselné údaje ukázaly promítnuté tabulky), zatímco největší nárůst zaznamenává Čína (ročně asi 5,5 milionů nových členů), dále Indie, Jižní Korea, Indonésie, Malajsie ...Zdravý sbor roste... – Bratr Černý uvedl 5 dimenzí sborového růstu:*

- ve vřelosti a lásce, díky sborovému společenství*
- do hloubky, díky snaze jednotlivých členů o „učedlnictví“*
- do síly, díky inspirující bohoslužbě*
- do šířky, díky diakonii (Misie = evangelizace + diakonie)*
- do velikosti, díky evangelizaci.*

Evangelium musí být přinášeno lidem ve srozumitelné podobě ... Křesťanská etika vyžaduje soulad „nosiče“ a jeho životního stylu... Kázání nemá sytit pouze intelekt. Je třeba dbát na to, aby kromě vděku za to, co nám Bůh dává, zaznívalo též, co od nás žádá – jinak dochází k „ředění evangelia“. Zvěst evangelia musí zůstat stejná, ale způsob předávání musí odpovídat potřebám a možnostem posluchačů. Dobré výsledky přinášejí společně trávené dovolené, letní tábory pro děti (např. English camp), misijní výjezdy do zahraničí, provozování mateřských center, klubů maminek, přednášková činnost na školách apod.

Dopolední část programu též obohatil bratr farář Korpa informací o činnosti poradního odboru pro evangelizaci a misii a vyzval zájemce o tuto činnost k další spolupráci. Následovala diskuse a po ní přestávka s občerstvením.

Odpolední program věnoval bratr Černý ekumenickému hnutí. Po stručné historii a současných cílech, metodách a problémech pokračoval informacemi o činnosti Ekumenické rady církví, zejména v oblasti armádní a vězeňské služby. Zmínil také důležitost spolupráci s Českou biskupskou konferencí při jednání se státními orgány při řešení otázky postavení církví v ČR.

Dík za skvěle připravenou akci, která přinesla všem zúčastněným mnoho podnětů do další práce.

Jana Slámová

Inteligentní plán versus darwinismus

bylo téma sborového rozhovoru, který se konal 23. března v Brně na Opletalově ulici. Dr. Marek Orko Vácha – jako biolog i teolog a autor řady knih člověk pro toto téma nadmíru povoláný – nás zahrnul vodopádem informací o pohledech na biblický popis stvoření světa: od ortodoxního kreacionismu, inteligentního designéra, po evolucionismus. Vyhrocení otázky „Bible nebo Darwin“ je nesmyslné, přinesla fatální následky jak pro biology, tak pro křesťany. V současnosti je čistý darwinismus kritizován i samotnými evolucionisty. Zaplněný sál a nedutající posluchači svědčili o vhodně zvoleném tématu i řečníku.

Jan Franců

O práci s Romy ve vsetínské Diakonii

v úterý 10. března nám ve sboru na Lidické poutavě a zasvěceně vyprávěla Mgr. Marta Doubravová. Poslechnout si ji přišlo asi 25 účastníků a o tom, že je téma zaujalo, svědčila i následná rozprava, která musela být br. farářem Vítkem z časových důvodů ukončena před 22 hodinou. O problémech lidí na okraji společnosti, nebo, jak se dnes odborně říká, „sociálně vyloučených“, už každý leccos víme, ale tentokrát jsme díky přehledným doprovodným textům promítaným na zeď měl každý možnost si znovu uvědomit zdroje a příčiny problémového soužití Romů a většinové české společnosti. Pro lepší představu konkrétní situace na Vsetíně jsme viděli fotodokument kontejnerového bytového objektu na Poschlé, kam byli Romové přemístěni. V jeho sousedství se nachází přízemní objekt nesoucí název dříve Romaklub, nyní Rubikon. Jedná se o tzv. nízkoprahové zařízení pro děti a mladistvé, v němž provozuje svou práci Diakonie. Její pracovníci zde nabízejí 4x týdně volnočasové aktivity, jejichž smyslem je ukázat dětem a mládeži jiné možnosti, než je bezduché

toulání se, s rizikem pozdější kriminality. Romská rodina, až na výjimky, nedokáže své děti rozumově připravit na vstup do školy, a proto zavedla Diakonie sociálně aktivizační službu pro celé rodiny, nesoucí název Mozaika. Tato činnost nese dobré výsledky, když se podaří rodiče k spolupráci „zmotivovat“, a ne je jen zmanipulovat, neboť to brzy přestane fungovat.

Středisko Diakonie nabízí také doučování v průběhu celé školní docházky s cílem udržet se na normální ZŠ a moci být přijat do učebního oboru nebo některé střední školy. Velký význam mají též tzv. komunitní programy, které mají „dát dohromady“ celou komunitu a pokud možno vést k sblížení s „gadži“ při pořádání společných akcí, jako je např. společenský ples aj. (moje poznámka: Jak je to asi těžké, si všichni uvědomujeme, protože jsme-li pravdiví, musíme přiznat, že o to sblížení vlastně nemáme zájem... Na to by nám Mgr. Marta asi odborně namítla, že se právě jedná už o naši „stigmatizaci“, tj. vytvoření negativních předsudků, které nám zabrání mít nezaujatý, vstřícný – „kristovský“ postoj.)

V rozpravě, která následovala, byla položena otázka, zda se Diakonie snaží též vést Romy k víře. Dozvěděli jsme se, že komunita v Poschlé má za sebou „misijní boom“ skupiny aktivistů evangelikálního hnutí, který žel, postupně slábne, ale na svém vrcholu dokázal např. značně omezit lichvu. Zklamání přinesl mocenský rozkol mezi vedoucími tohoto evangelizačního seskupení. Ukázalo se však, že víra dokáže být pro komunitu silnou autoritou. Jinak sestra Doubravová zmínila velmi obtížné vymáhání dodržování stanovených příkazů a povinností, s čímž si mnohdy neví rady ani policie. Diakonie hledá individuální řešení, ale pro zaměstnance je to velmi psychicky náročné a ukazuje se, že kvůli vyčerpání cítí potřebu po 3 - 4 letech přejít na jinou práci.

Závěr: Myslím, že všichni účastníci večera pocítili velký obdiv k práci sestry Doubravové i celého střediska Diakonie na Vsetíně, což za nás na závěr vyjádřil bratr farář Vítek. S uznáním jsme ocenili informaci bratra kurátora Kučery, že sbor Brno II podpořil tuto práci převedením části darovaných financí od svého partnerského sboru ve Vídni. Jinak jsme rádi slyšeli, že Vsetín (dříve silně protestantské město) má rovněž vstřícný a finančně přejný postoj k podpoře projektů, týkajících se řešení romské otázky.

Přejeme Boží posilu a požehnání všem, kteří se angažují v pomoci potřebným.

Jana Slámová

ZAUJALO NÁS

Zaujal mne rozhovor s nejstarším žijícím farářem ČCE, který odvysílal v sobotu 4. dubna v 19:30 Český rozhlas na stanici ČRo 6. ThDr. Josef Veselý vyprávěl o svém mládí, studiích, životě faráře v Jilemnici, o své rodině atd. Pokud jste pořad propásli jako já, můžete si ho poslechnout na internetových stránkách: <http://www.rozhlas.cz/radionaprani/archiv>, najdete ho mezi pořady „Hovory o víře“.

Jan Franců

Vzpomínání s Ing. Vladimírem Duškem

*V postní neděli 15. března jsme se zúčastnili s manželkou bohoslužeb ve sboru ČCE v Brně-Husovicích. Velmi nás potěšila plná modlitebna a hodně mladých lidí. Chtěl jsem se vlastně setkat s bratrem **Vladimírem Duškem**, který patřil ke sloupům tamního sboru, což se podařilo, udělali jsme fotografie a domluvili se na schůzku během týdne u něj. Po zazvonění u branky jsme bez přílišného zadýchání absolvovali výstup do druhého poschodí, sedli jsme si u kávy a začali si povídat.*

Bratře inženýre, u mužů se věk netají, letos se dožíváte 88 let. Máte jistě mnoho vzpomínek, zážitků a zkušeností. Chtěli bychom si s Vámi alespoň trochu zavzpomínat v evangelickém měsíčníku Setkávání. Nejprve taková „neotřelá“ otázka: Odkud pocházíte?

No, já jsem stoprocentní Brňák, narodil jsem se v Brně a nikde jinde jsem nežil až na menší vsetínskou epizodu, kdy jsme už jako důchodci hlídali synovi děti, protože snacha jako lékařka potřebovala nastoupit do zaměstnání. Ale moji rodiče pocházeli z tolerančních sborů a evangelických rodů, otec z Čermné a maminka z Miroslavi.

Rád bych se zeptal na Vaše povolání a kde všude jste pracoval?

Maturoval jsem v roce 1941, ještě podle osnov ČSR, další ročníky už ne a některé předměty byly vyučovány jen německy. Po maturitě musel každý do práce, české vysoké školy byly zavřeny. Podařila se mi získat výjimku a začal jsem studovat na vyšší průmyslové škole strojní, a pak následovalo zaměstnání ve Zbrojovce a tak jsem byl ušetřen cesty do Reichu. Strojní fakultu jsem dělal až po válce jako poslední absolvent VUT Dr. Edvarda Beneše. Po zaměstnání ve Zbrojovce následovala Líšeňka a Výzkumný ústav ložisek.

Před mnoha lety, na setkání někdejší židenické mládeže jste říkal, že jste žil od osmi do osmnácti let v Židenicích, pak následovalo opět stěhování. Kam?

Narodil jsem se na Štefánikově ulici (dříve Pražské) a pokřtili mě v kostele na Pellicově ulici. Pak jsme krátce bydleli v Žabovřeskách a deset roků v Židenicích na faře, kde žilo ještě několik evangelických rodin, dokonce jsme si hrávali s Dášou Vencovou na zahradě a bydleli tam také Dvořákoví, jejich syn, bratr Jaroslav Dvořák býval kurátorem v Blahoslavově domě. V Židenicích jsem byl konfirmován a chodil jsem tam do mládeže. Vzpomínám

si na mládence Plívovy, pozdějšího faráře Karla Bakalu a jeho sestru Marii, Toníka Pučálku, Aničku Plívovou... V červnu to bude 70 roků, co si rodiče dostavěli dům na dnešní Bendlově ulici, kde bydlím dodnes. Prošel jsem vlastně podle bydliště všemi brněnskými sbory a zakotvil v Husovicích.

Kdy jste se seznámil se svou paní?

Ve sdružení. To já vždy říkám staršovstvu, že má dbát na to, aby se mládež mohla scházet a tam také seznamovat.

Čtenáři jsou zvědaví. Řekněte nám něco o své rodině, dětech a vnucích.

Manželka již zemřela. Synové Petr a Pavel jsou s manželkami Hanou a Evou na Vsetíně. Dcera Dana, provdaná Zikmundová žije tady. Zeť Vladimír je vnukem profesora Hromádky, je kurátorem sboru a seniorátním kurátorem brněnského seniorátu. Mám devět vnučat a jedno pravnouče. Tak jich mám vlastně deset.

Největší část Vašeho života patřila sboru v Brně-Husovicích, bylo to téměř sedmdesát roků. Byl jste zde také presbyterem a kurátorem, jak vzpomínáte na toto dlouhé období?

Prožil jsem zde sborový život již za faráře Josefa Hlaváče, ale presbyterem jsem se stal až v roce 1952 za faráře Bohuslava Otřísala; ten v Husovicích ztratil státní souhlas, ale oba pak udělali v církvi kariéru. Bratr Hlaváč byl seniorem v Olomouci a pak dokonce náměstkem synodního seniora. Bratr Otřísal působil jako senior pražského seniorátu. Až jako důchodce jsem byl zvolen po bratru Jaromíru Dusovi a Dr. Marii Pilátové kurátorem sboru. Farářem zde byl už bratr Milan Mrázek, spíš vědec, ale sbor nikdy nezanedbával. Za minulého režimu ani nesměl získat doktorát teologie. Za Milana Klapetka došlo k určitému rozladění ve sboru a současnost už znáte.

Řekněte nám, co Vás za ty roky práce v církvi nejvíce potěšilo, a chcete-li, také zarmoutilo?

Měl jsem radost z práce v církvi už v Židenicích, když byly jen kazatelskou stanicí, kde se práce zúčastňovali jen laikové, kteří dokázali vybudovat modlitebnu a pak faru. Tam jsem také viděl, jak se sbor zmáhal pod vedením faráře Vence. Brzy postavili kostel, a když už kostel, tak byly pořízeny zvony, a když už zvony, tak varhany, a to v době hospodářské krize. Totéž bylo v Husovicích, v době, když jsme se tam přistěhovali, byl to už filiální sbor se všemi možnými činnostmi, které už většina našich sborů nemá. Například náboženství se vyučovalo na mnoha školách.

Nejvíce mě zarmoutilo, když ještě Husovice byly částí židenického sboru, tak jsem nemohl pochopit, že mohla vzniknout taková nevraživost a revnivost mezi oběma staršovstvy. Když se měl stavět kostel, Husovice navrhly, aby se stavělo na rozhraní Židenic a Husovic, a viděl jsem i ideový návrh stavby, ale nějak to nevyšlo.

V období minulého režimu byl velký nátlak na církve a mnozí podlehli. Vždy mě však zarazelo, že Slováci (nebo i Poláci) byli tvrdší, já jsem tam jezdil služebně do různých fabrik, některé ženy se v jídelně před obědem křížovaly před ostatními, to by se u nás nestalo.

Co byste přál svému sboru? A jistě máte i sám nějaké přání.

Velice mě zarazí, jaký je malý zájem o biblické hodiny. Jsou u nás věci jen důchodců. Lze se vymlouvat, že lidé mají víc práce, to je jenom optický klam. My jsme většinu života pracovali v sobotu, za války jsme museli dělat přesčasy. Prostě dneska je těch zájmů hrozně moc a zájem o hlubší nebo větší poznání je malý. Je také malý zájem o církevní tisk. My můžeme vytisknout vše, na co máme peníze, ale k čemu to je, když to zůstává ležet. Polovina článků je někde dost nesrozumitelná a to se mi nezdá dobré. Farář Venc založil časopis Hlas, vycházel čtyřikrát do roka. Myslím, že to byl ojedinělý případ a byl to předchůdce dnešního Setkávání. Možná vedeme sbory špatně, ale věřím s Gamaliel, že čas ukáže, je-li to dílo z Boha, a pak je nezničí nikdo. (volně Sk 5,38.39)

Děkuji Vám, že jste si udělal pro toto vzpomínání čas, a přeji Vám za čtenáře Setkávání od Boha přijatelné zdraví, radost z dětí a vnoučat a hlavně Boží blízkost.

ptal se Jiří Novák

BIBLICKÉ ZAMYŠLENÍ

„V ten den přišli za ním saduceové, kteří říkají, že není vzkříšení, a předložili mu dotaz: „Mistře, Mojžíš řekl: „Zemře-li někdo bez dětí, ať se s jeho manželkou podle řádu švagrovství ožení jeho bratr a zplodí svému bratu potomka.“ U nás bylo sedm bratří. První po svatbě zemřel, a protože neměl potomka, zanechal svou ženu svému bratru. Stejně i druhý, třetí a nakonec všech sedm. Naposledy ze všech zemřela ta žena. Až bude vzkříšení, komu z těch sedmi bude patřit? Vždyť ji měli všichni. Ježíš jim však odpověděl: Mýlíte se, neznáte Písma ani moc Boží. Po vzkříšení se lidé nežení ani nevdávají, ale jsou jako nebeští andělé. A pokud jde o vzkříšení mrtvých, nečetli jste, co vám Bůh pravil: „Já jsem Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův?“ On přece není Bohem mrtvých, nýbrž živých.“ Mt 22, 23-32

Absurdní rozhovor, který vedou saduceové s Ježíšem v Jeruzalémě. Za prvé, saduceové mají z Ježíše spíše legraci (chudý galilejský venkovan přišel do Jeruzaléma poučovat elitu politického a náboženského výkvětu Izraele, kteří přece vědí, jak je to s Bohem a jak je to s člověkem, kteří jsou dnes a denně v chrámu, Bohu přece nejbliže), ale také jim nahání strach. Co kdyby tento Galilejec svými řečmi vzbouřil davy a narušil tak křehký mír mezi Římem a Jeruzalémem. Za druhé, samotné téma vzkříšení je absurdní. Odporuje totiž lidské zkušenosti, a to i náboženské zkušenosti s Bohem! Kdo kdy viděl, že Bůh někoho vzkřísil, volá saducejská víra. Proto je třeba Ježíše zesměšnit. Na absurdní téma „vzkříšení“ ještě absurdnější případ z rodinného práva. Zcela ve smyslu „na hrubý pytel hrubá záplata“, na vypečenou myšlenku vzkříšení ještě vypečenější kauza jako odpověď.

Ale všimněme si jiné věci. Řekli bychom: ano, saduceové popírají vzkříšení, mají z toho legraci, ale my nejsme jako oni, my známe přece Ježíšův příběh až do konce. Dobře. Ale neukazují tito saduceové něco, co v

každém z nás někde v hloubi hlodá? Nejsou právě tito saduceové výrazem pro lidskou „zdravou skepsi“, postavenou na každodenní zkušenosti? A není právě Ježíšova zvěst, postoj, dílo, příběh spíše opakem této zdravé skepse, co apoštol Pavel nazval příznačně „Božím bláznovstvím“? Zdá se, že tu skutečně proti sobě stojí na jedné straně svět lidské zkušenosti a svět Božího bláznovství na druhé straně. Ten reprezentuje právě Ježíš se svou cestou kříže v důvěře, že Bůh má přece poslední slovo. Což zkušenostně jistě nelze zakusit, ani potvrdit.

Jako křesťané si musíme nechat líbit i otázky, čemu i dnes jako křesťané chtě nechtě podléháme? Mluvíme často o své „křížové“ cestě, ať už to nazýváme jakkoliv. Pro někoho je to rozvod, pro jiného ztráta zaměstnání, chudoba, rakovina, bolest těla i duše, smrt v nemocnici. Kolik se toho v rodinách namluví o tom, že ten či onen zemřel nebo právě umírá, že ten či onen se bezúspěšně léčí a spěje ke svému konci. Svým způsobem nás smrt fascinuje! Jednak proto, že se s ní setkáváme, jednak proto, že s ní nic nez můžeme. Zasahuje bolestně, je prostě faktem, o kterém se tiše a zároveň ve vši vážnosti mluví. Snad proto, že jen ono „vážné“ mluvení o smrti z nás činí dospělé lidi, které druzí berou vážně, kdežto jen děti strkají hlavu pod peřinu ve strachu před každou bouřkou. A my přece chceme být dospělými, chceme být bráni vážně. Každý si v hloubi duše přeje dlouhý život (jakoby to mělo být samozřejmé - navzdory tomu, že to ve skutečnosti samozřejmě vůbec není). I mezi křesťany, i těmi evangelickými, je rozšířen zvyk přát si k jubileím „mnoho štěstí, pohody a zdraví do dalších let“ a slovo o „Božím požehnání“ se připojí jakoby na závěr, jakoby z křesťanské slušnosti, ačkoliv mu málo rozumíme.

Je třeba si ujasnit, zda i my křesťané čas od času nepropadáme saducejské formě „rationality“ a „dospělosti“, ve které podléháme pokušení, že my přece víme, jak je to s Bohem a s námi lidmi. Máme přece svoji každodenní zkušenost, která nás učí nedůvěřovat kdejakému „bláznovství“. Ježíš však staví proti lidské zkušenosti absurdní „bláznovství“, že Bůh je přece Bohem živých a ne mrtvých. Na toto bláznovství se spolehl a v tomto spolehnutí podstoupil i svou cestu křížovou. Popřel všechnu lidskou zkušenost se světem a životem a dal přednost důvěře v Boha, jenž je pro něj víc než jen garantem náboženského řádu. Dal přednost Bohu, který je Otcem, jenž nenechá padnout své stvoření. Spolehl na Boží věrnost životu, a ne smrti. Nutno dodat, že Ježíš ve své důvěře v Boha neváhá obětovat to, co je dnes chápáno jako jediná hodnota, obecně vyjádřeno slovy „štěstí, pokoj a zdraví do dalších let“.

Jestliže chceme být jako křesťané čitelní pro současnou společnost, jestliže chceme být jako křesťané pravdiví i sami před sebou, je třeba jít cestou této Ježíšovy radikality. Můžeme to nazvat třeba „racionalitou víry“ v opozici k „saducejské“ racionalitě lidské zkušenosti. V této víře mohu zakusit, že ani má osobní křížová cesta (ať se jedná o nemoc, bolesti ducha či těla) není popření toho, co o Bohu a Ježíši vyznávám a co o Bohu dosvědčuje Písmo svaté a ve shodě s ním apoštolské učení shrnuté třeba vyznáním víry. V této racionalitě víry mohu zakusit, že i má osobní křížová cesta může být sjednocením s Kristem. A to ve smyslu vyznání: jeho cesta nechť je i mojí cestou; a tam, kde

je Kristus, tam chci být i já. A že právě v popření oné nejvyšší hodnoty „štěstí, pokoje a zdraví do dalších let“ nalézám s Ježíšem Kristem hodnotu nezpochybnitelně vyšší, totiž: „vzkříšení třetího dne“. Čin, který je zcela v režii toho, kdo je Bohem živých, a ne mrtvých. Boží čin vzkříšení není tedy chápán jako prodloužení toho, co už tu bylo, se všemi komplikacemi a nezbytným balastem (jak to legračně vyjádřili saduceové), ale je chápán jako nový počátek toho, co se zákonitě muselo vyčerpat a „vyžít“, co se musí zhroutit pod svojí vahou. Apoštol Pavel to vyjádřil neméně absurdním slovem: „Jestliže jsme spolu s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním budeme také žít.“ (Ř 6, 8). O vzkříšení má smysl mluvit jen s pohledem upřeným na Krista, tak jako on o něm mluvil s pohledem upřeným na Boha Abrahama, Izáka a Jákoba.

MODLITBA

Živý Bože, vzkříšením svého Syna jsi odňal smrti její moc a dal jsi vyhlásit spásu všemu stvoření. Odejmi od nás pochyby a nedověru a spoj naše hlasy do velikonočního chvalozpěvu všech, kteří dosvědčují, že Kristus vstal z mrtvých a pro nás žije navěky. Amen.

Autorem pobožnosti je David Sedláček, nar. 1974, který vyrostl ve sboru v Noslavi a v Brně I. Nyní působí od roku 2005 jako farář ve sboru v Krouně v poličském seniorátě, kde se podílí na práci s mládeží a zastupuje seniorát na synodu. Zajímá se o systematickou teologii a liturgiku, je členem Evangelické liturgické iniciativy Coena.

NAŠE SBORY

Prostějov

Prostějov, město na Hané, vzdálené od Olomouce jen asi 20 km, se již v 16. století stal díky panství Žerotínů významným střediskem utrakvistů (jim patřil kostel na hlavním náměstí) a Jednoty bratrské (měla v Prostějově a okolí několik sborů a také významnou školu, kde např. studoval Jan Blahoslav). Přes všechny potíže se ve městě dařilo náboženské svobodě: ve městě byla i katolická menšina a začali se tu usazovat také židé. Vzniklo tu významné židovské středisko, kterému se později říkalo Hanácký Jeruzalém. V tomto období Prostějov prožíval hospodářský i kulturní rozmach.

V pobělohorském období prošla tato oblast obzvláště silnou rekatolizací - všichni nekatolíci museli buď odejít ze země a majetek jim byl zkonfiskován, nebo přestoupit do katolické církve (někteří prý přestoupili k židovství). Zvěst o tolerančním patentu sem dorazila později (původně nebyl vyhlášen vůbec). K evangelickému vyznání se ale nepřihlásil nikdo. Základy evangelického sboru položil teprve Tomáš Člupek, učitel a později řídicí učitel, který sem v r.1885 přišel z Olešnice. S malou skupinkou přistěhovalých evangelíků se začali scházet a v roce 1902 byla farářem Václavem Pokorným z Brna

založena kazatelská stanice, která spadala později pod sbor v Olomouci (tedy pod misijní činnost F. Prudkého a R. Šedého). Když kazatelská stanice početně vzrostla, roku 1922 se osamostatnila a byl založen samostatný sbor. Brzy na to (1927) byl postaven na Kollárově ulici naproti gymnáziu J. Wolkera sborový dům s nápisem „Sbor Českých bratří“, kde se scházíme.

V této době také byly k Prostějovu přifařeny dvě kazatelské stanice: Lipová (sz směrem, původně baptistický sbor) a Vyškov (jižně).

Druhá světová válka zasáhla do života sboru stejně jako do života všech. Na konci války jen o vlásek unikl zničení sborový dům i s rodinou faráře E. Stehlíka, když bomba o kousek minula budovu.

V 50. letech osudy několika členů sboru zasáhla čistka na místním gymnáziu, kde byl rozprášen masarykovsky orientovaný pedagogický sbor a jeden ročník studentů rozpuštěn. Stranický tlak, jehož cílem bylo vykořenit demokratické tradice, byl v Prostějově obzvláště silný.

Evangelický sbor je tu nevelký, zato velmi pestrý. Pestrost je dána už tím, že zahrnuje venkov (Lipová, s baptistickou tradicí k tomu), vojenské maloměsto (Vyškov) i mentalitu průmyslového (a sekularizovaného) města. Rozloha sboru je srovnatelná s rozlohou některých seniorátů. Sbor tvoří převážně lidé přistěhovalí z tradičních evangelických oblastí nebo příšlí v poslední době. I co se týče zaměstnání a společenského života, je zde velká pestrost. Až se divím, že to vše drží pohromadě! Mám radost, když vidím, že vedle sebe sedí jako rovný s rovným ředitel a stavební dělník, babička-evangelička původem z Valašska s dívkou bez náboženské tradice. Nebo reformovaný Maďar ze Slovenska s luterským Slovákem. A všichni jdou spolu k večeři Páně. A tak přemýšlím o tom, že to, co je jinak nemožné, díky Kristu přece jenom možné je...

Ne že by bylo vše jednoduché. Domluvit se dá někdy práci. Ale učíme se to a stojí to za to, nechtít prosazovat svou a snažit se druhého pochopit. Je třeba trpělivosti. A hlavně směřovat ke společnému cíli.

Snažíme se něco dělat s dětmi, mládeží, rodinami, již tradičně jezdí prostějovští spolu na dovolenou, pracuje zde pěvecký sbor. Přemýšlíme o tom, jak pracovat víc navenek - jak dát o sobě více vědět městu. Jak to dělala Jednota bratrská, jejíž „firmu“ máme na sborovém domě? Jaká byla ta tradice tichých v zemi? Nebyli přece ani agresivní, ale ani svěštější. Myslím, že je důležité vytvářet domov (a mít do něj otevřené dveře). Ne ve smyslu

náhradní rodiny (potom příchozí musí čekat jen zklamání, když potřebu ideálních vztahů promítá do jakékoli skupiny). Spíš domov ve smyslu identity. Duchovní domov. Porozumění sobě navzájem a nalezení souvislosti svého života. Protože být bezdomovcem v tomto smyslu je horší než bloudit od nádraží k nádraží s igelitkou. Jak pravil dědeček ve Škole malého stromu: když nevíš, odkud pocházíš, nevíš ani, kam jdeš...

Před několika lety (za Petra Pivoňky) došlo k úpravě interiéru modlitebny. Navrhla ji Barbora Veselá - vpředu je pěkná plastika - strom? - ptáci v hnízdech? - kříž? A vlevo je nápis, že království Boží je jako hořčičné zrnko, které někdo zasadil a ono roste, až je z něho strom, v jehož větvích hnízdí ptáci. To nám dává naději i odvahu dělat drobné kroky.

Jan Jun

SLUŽBA BLIŽNÍMU

Hospic sv. Alžběty v Brně

Brněnským Hospicem sv. Alžběty se nebudeme na těchto stránkách zabývat poprvé. Samotný hospic se nachází v objektu kláštera sester Alžbětinek na ulici Kamenná, nedaleko od nemocnice Milosrdných bratří. Naleznete jej kousek od rušné ulice Poříčí, z jedné strany je oddělen řekou Svatkou a z druhé "Kamennou kolonií". O rozhovor jsem požádala MUDr. Reginu Slámovou, vedoucí lékařku

hospice a členku sboru ČCE v Židenicích.

Jak bys přiblížila hospicovou myšlenku?

Hospicová myšlenka klade především důraz na důstojný život, individuální přístup, komplexní péči a kvalitu života až do jeho konce. Nejde jen o to, aby nemocný netrpěl fyzickými potížemi (bolestí, dušností, zažívacími potížemi apod.), ale také o to, aby nebyl sám, aby se cítil jako člověk, který v životě něčeho dosáhl a něco nám na světě zanechává. Taková péče by ale měla být poskytována všem nevyлéčitelně nemocným a lidem na konci života, a to nejen v hospici.

Co je v hospici specifické? Lidé si jej často pletou s léčebnou dlouhodobě nemocných nebo nějakým "sanatoriem".

Ano, s tím se setkávám. Někdy si ho pletou. Někdy nechtějí vědět, pro koho je zařízení hospicového typu určeno. Bojí se, že hospic je již „poslední štace“. Může to tak být a nemusí. Záleží to na tom, s jak pokročilým

onemocněním nemocný do hospice přichází. Pravda je, že do hospice přicházejí lidé s nevléčitelným onemocněním. Často se nám ale podaří potlačit potíže, i když příčinu – nejčastěji onkologické onemocnění – vyléčit nemůžeme. Snažíme se o co největší pohodu života nemocného. To zahrnuje tlumení tělesných potíží, ale i psychickou a sociální podporu. Pokud se nám k tomu podaří najít smysl těchto dnů, můžeme darovat nemocnému i jeho blízkým čas, s kterým někdy již ani nepočítali.

Kdo je "hospicovým" pacientem, v jaké situaci může člověk požádat o hospicovou péči?

O péči v hospici může požádat nemocný s pokročilým nevléčitelným onemocněním, které se zhoršuje a způsobuje nemocnému potíže. Je potřeba, aby ošetřující lékař a nemocný vyplnili žádost o přijetí a do hospice ji doručili sociální pracovníci. V tuto chvíli má hospic 16 lůžek (ve 4 jednolůžkových a 6 dvojlůžkových pokojích).

Můžeš nám přiblížit současné stavební dění v Hospici sv. Alžběty?

Nejvíce se těšíme na nové prostory. Mohou se budovat díky dotacím ministerstva zdravotnictví, města Brna a Jihomoravského kraje. V přízemí bude recepce, zázemí pro Domácí hospic, hospicovou poradnu, a půjčovna zdravotnických pomůcek. V podkroví bude 9 jednolůžkových a 1 dvojlůžkový pokoj. Kapacita hospice se zvýší jen na 20 lůžek, ale většina pokojů bude jednolůžkových. K individuální péči jsou jednolůžkové pokoje velmi potřebné. A také k tomu, aby s nemocnými mohli co nejvíce pobývat i jejich blízcí a podílet se na péči, pokud o to mají oni, či nemocní zájem. Otevření přízemí je naplánováno na květen, podkroví na září 2009.

Co si má čtenář představit pod pojmem "domácí hospic"?

Domácí hospic je služba, která nabízí hospicovou péči v domácnostech nemocných. Pomáhá rodinám o ně pečovat. Nemocným se snaží tlumit potíže, které je sužují, odborně radí, jak žít se zdravotním omezením. Četnost návštěv zdravotní sestry domácího hospice závisí na aktuálním zdravotním stavu nemocného, zpočátku např. 1x týdně, později i několikrát denně. Zvláště pokud nemocný doma umírá, může se spolehnout na celodenní a celotýdenní pomoc dle potřeby. V roce 2008 jsme takto pomáhali pečovat o 83 nemocných.

Jaký impulz vedl ke vzniku domácího hospice?

Impulzem bylo přání některých nemocných pobývat co nejdéle doma a přání jejich rodin, které hledaly pomoc při péči. Domácí hospic má být průvodcem rodin nelehkým obdobím. Návštěvy konají zdravotní sestry, ale i lékař, dle potřeby i sociální pracovník a psycholog. Není problém upravit doma léčbu tak, aniž by se ležící nemocný musel těžce dopravovat do ambulance.

Kdo všechno pracuje v hospicovém týmu?

Všichni ti, kteří mohou přispět k naplňování potřeb nemocného a jeho blízkých - lékař, zdravotní sestry, ošetřovatelé, sociální pracovníci, fyzioterapeut, psycholog, duchovní, pastorační asistent. Tito odborníci se každý týden setkávají v týmu a hledají řešení potíží konkrétních nemocných.

V hospici pracují lidé přicházející z různých společenství, z různých církví, jak vnímáš tuto skutečnost, dá se mluvit o "ekumeně"?

Myslím, že s rozdíly v našich vyznáních nemáme problémy. Někdo má chuť více, někdo méně dávat najevo svou náboženskou příslušnost, stejně tak někteří se nehlásí k žádné církvi. Jsou to ale všechno lidé dobrého srdce s motivací profesionálně pomáhat. A to nás spojuje a pomáhá nám v práci. Musíme počítat také s tím, že řada našich nemocných nejsou věřící a nechtějí mít „s tím Pánem Bohem nic společného“. To pak musíme akceptovat. Nejednou se ale stane, že svůj názor změní a my můžeme svědčit a pomoci i zkušenostmi z našich životů. K tomu nám naše víra velmi pomáhá.

Co je pro Tebe v tvém povolání nejtěžší?

Nejtěžší je, když se nám podaří onkologické onemocnění mít pod kontrolou, nemocný si celkem kvalitně může ještě užívat života, ale jeho rodina mu nechce pomoci. Nemá čas, musí pracovat, nemůže se starat. Někdy to nejde, ale i takový víkend doma je pro mnohé nemocné k nezaplacení. Vypovídá to mnohé o vztazích v rodinách. Ty se bohužel většinou nedají napravit ze dne na den.

Jak je hospic financován?

Hospic je nestátním zdravotnickým zařízením a poskytovatelem sociálních služeb, zároveň je nestátní neziskovou organizací. Prostředky na svůj provoz získává z několika zdrojů. Největší část příjmů tvoří příjmy od zdravotních pojišťoven, tj. asi 60 %. Zbývající část tvoří dotace z veřejných zdrojů (Jihomoravský kraj, město Brno, MPSV) - asi 20 %, dary (10 %) a příjmy od klientů (10 %). Bez darů fyzických osob bychom provoz hospice v současném rozsahu nemohli zajistit.

Stále častěji se dnes mluví i o službě dobrovolníka. Mohou pomáhat v hospici dobrovolníci?

Ano, dobrovolníci, po absolvování povinného školení, v hospici pomáhají a jsem za to moc ráda. Dají péči přirozeně lidský rozměr. Mohou pomáhat v tom, co dělají rádi, v tom, co umí. Někdo se věnuje rozhovorům s nemocnými, předčítá z novin či knih, vyvází nemocné k posezení v zahradě, jiný pečuje o prostředí hospice, spravuje pomůcky, připravuje program pro volná odpoledne, hudební vystoupení. Na závěr bych chtěla poděkovat sborům ČCE Brno I a Brno-Husovice za pořádání hudebních nešpor ve prospěch Hospice sv. Alžběty. Jsme velmi rádi, že můžeme šířit myšlenku hospicové péče, a také jsme velmi vděční za finanční prostředky. I díky nim hospic může poskytovat své služby již 5 let. Vše ostatní se o hospici se můžete dozvědět na www.hospicbrno.cz

Děkuji za rozhovor.

ptala se Mgr. Petra Stávková

Hudební nešpory v Červeném kostele, jejichž výnos bude určen na podporu Hospicu sv. Alžběty budou v neděli 3. května v 19:30. Srdečně zveme.

LIDÉ VE SBORU

Brno I

1.5.	Libuše Burgetová	78 let
2.5.	Zuzana Peňázová	76 let
6.5.	Vilém Hadina	84 let
10.5.	Vladislav Klíma	88 let
11.5.	Marie Klímová	78 let
12.5.	Květuše Bednářová	85 let
13.5.	Martina Faltýsková	20 let
14.5.	Oldřich Krejčí	78 let
14.5.	Jiřina Švarcová	80 let
17.5.	Emilie Továrková	84 let
18.5.	Josef Švanda	60 let
22.5.	Pavel Nagy	60 let
22.5.	Jiří Toman	30 let
23.5.	Jana Doleželová	50 let
23.5.	Emílie Pavlasová	93 let
26.5.	Jaromír Kožoušek	82 let
28.5.	Jarmila Bažantová	84 let
30.5.	Františka Elederová	92 let
31.5.	Ludmila Fialová	60 let

Brno II

3.5.	Miriam Blažková	60 let
3.5.	Miriam Bartoňová	60 let
4.5.	Ivo Haška	60 let
5.5.	Pavel Musílek	95 let
5.5.	Zdeněk Klusák	81 let
5.5.	Květuše Brabcová	77 let
6.5.	Jaroslav Dvořák	96 let
8.5.	Eva Pilátová	76 let
9.5.	Libuše Plímová	89 let
10. 5.	Emilie Zounková	89 let
10. 5.	Vlasta Kuklová	80 let
14. 5.	Vilém Váňa	96 let
24. 5.	Milena Svitavská	86 let
26. 5.	Dagmar Lipáková	79 let
27. 5.	Vlasta Havlínová	70 let
31. 5.	Květoslava Skřivánková	89 let

Pokřtěni byli:

5.4 Václav Fuka, nar. 2008

22.3. Sofie Nelly Kolářová nar. 2008

Oddáni byli:

21.3. Andrea Kukletová, Pavel Fábry

18.4. Šárka Voglová, Petr Blatný

Rozloučili jsme se:

23.3. Olga Ježková, nar. 1925

24.3. Ing. Gustav Závodský, CSc.
nar. 1940

4.4. MVDr. Ivan Fleischer, nar. 1925

14.4. Milada Klobásová, nar. 1922

**Ach, Pane, jak ty těšiváš, když jsme tak zcela sami,
dům otcovský nám otvíráš a chceš být stále s námi.
Co nám se zdá být ztracené, to v kříži již je vrácené,
ať svět nás jak chce mámi.**

Evangelický zpěvník, z písně 188

Služba na venkovském sboru

Javornický evangelický sbor je i přes svou pověst jednoho z nejtradičnějších sborů vystaven v dnešní době stejným sekularizačním tlakům jako kterékoliv jiné sbory naší církve. Velká časová náročnost současného životního stylu, pracovní tempo a vytíženost lidí, spousta možností a všelijakých aktivit, ale především výrazná privatizace života už i na vesnici se podílí na skutečnosti, že sborový život, jehož podstatnou složkou je především tvorba společenství, je v pozadí zájmu mnohých rodin. Tvořit společenství vyžaduje iniciativu, aktivní přístup k životu a zejména otevřenost vůči druhým. Tradiční role církve, která vždy spoluutvářela společenský život v obci, jakoby ztrácela na účinnosti. Sbor přesto nabízí mnoho aktivit, i když nemůže konkurovat mnohdy lákavějším komerčním nabídkám. Bohužel někteří lidé od církve ani příliš neočekávají, že bude moderní a že bude k něčemu dobrá i v jejich běžném životě. Zůstávají u svých představ o starobylé podobě církve, která má poskytovat pouze tradiční církevní služebnosti a jinak nemá co nabídnout. Ale ten, kdo se od těchto představ dokáže oprostit, může ve sboru nalézt mnoho nových možností a také to, co jinde získat nelze.

Javornický sbor se svojí širokou základnou a otevřeností je obrazem současné pluralitní společnosti. Učí se být nejen jednou velkou rodinou, ale i otevřeným společenstvím, kde se musí jedni s druhými snést a unést vzájemné rozdíly. Mezi prvky, které je možno označit za tradiční, patří bezesporu krojovaná konfirmace. Kroj při této příležitosti není vnímán jako nějaká zátěž z minulosti, ale je dokonce vyžadován samotnými konfirmandy.

To, co se ve sboru ujalo patrně nově, je povinná individuální křestní katecheze. Na několika katechetických setkáních s rodiči se tak otevírá prostor pro hlubší promýšlení vážnosti křtu a křestních slibů. Rodiče také v mnohem větší míře přivádějí své děti ke svaté večeři Páně, kde je jejich ratolestem vyprošováno požehnání. I tradiční Javorník už má za sebou také několik křtů dospělých lidí.

Vedle běžného sborového programu, jakým jsou bohoslužby, nedělní škola, biblické hodiny pro děti nebo pro dospělé, konfirmační cvičení nebo schůzky dorostu a mládeže se sbor snaží rozvíjet i jiné formy práce a nabízet možnost prožit křesťanské společenství při různých dalších aktivitách.

Mám na mysli především to, čemu se v dobách JZD říkalo "přidružená výroba", která ovšem často držela celé družstvo na nohou. Ve sboru jsou to v

tuto chvíli dva kroužky - kroužek ochránců Božího stvoření (tzv. KOBS) a modelářský kroužek. Ti, kdo se této práci věnují, pochopili, že vztah k víře a ke sboru prochází přes zcela obyčejné záležitosti, tak jako láska prochází žaludkem.

Sborová nabídka se soustřeďuje především na mladou generaci. Ne že by práce s dospělými nebyla potřebná, ale např. pokusy zavést v Javorníku organizovanou křesťanskou službu zcela zkrachovaly. Lidé dávají přednost spontánní a neformální vzájemné pomoci. Úlohu křesťanské služby tak opět přebírají děti a v rámci svých schůzek dorostu se snaží zhruba jednou za měsíc věnovat se právě návštěvám starých lidí.

Dorost je zvláště oblíbené místo setkávání javornických dětí. Každý páteční večer se scházejí ve své klubovně, kterou jsme pro ně před lety zřídili na faře. Velmi pozitivní je na tom fakt, že mládež, která má sama své schůzky v sobotu, si vzala výchovu dorostu na starost. Mládežníci pochopili, že sbor roste jen tehdy, když se jednotlivé údy sboru o sebe navzájem starají. Jako farář je k této odpovědnosti samozřejmě povzbuzuji.

Také nedělní škola pracuje zcela samostatně. Máme v současnosti osm učitelů NŠ, z toho šest žen a dva muže. Sbor má ale i další pracovníky: varhaníky, kostelníka, hospodáře, zvoníka, uklízečky, účetní a pokladní. Sbor přitom nemá žádného placeného zaměstnance.

V javornickém kostele se také občas konají koncerty, a dalo by se říci, že obsáhnou téměř celou šíři spektra hudebních žánrů. Svě tradiční místo si získal letní koncert vážné hudby. Připravují ho členové předních světových symfonických orchestrů, kteří si každoročně dávají dostaveníčko v Javorníku. Nedávno jsme měli možnost ve sboru přivítat německý dechový soubor, který vystoupil s klasickým, ale třeba i s jazzovým repertoárem. Jindy bylo možno ve zdech javornického kostela slyšet i zcela moderní rockové oratorium "Juda Makabejský".

Javorník má také vlastní hudební tělesa. Jde o smíšený pěvecký chrámový sbor nebo mužský a ženský folklórní sbor, a v neposlední řadě také mládežnický TenSing, jehož původ je v křesťanské organizaci YMCA. TenSing (Zpěv Teenagerů) je jeden ze způsobů, jak učit společnému zpěvu mladé lidi, kteří mají přirozeně jiné hudební citění, než v jakém vyrůstala starší generace.

Mezi náročné a dlouhodobé projekty patří letní dětský tábor. Přestože nejsme profesionální mládežnická organizace, jsou naše tábory připravovány prakticky na profesionální úrovni za minimální náklady. Na táboře bývá kolem šedesáti dětí z celého regionu a na dvacet pracovníků tábora. Vedoucím tábora je kurátor javornického sboru.

Každoročně hrajeme ve sboru s dětmi divadlo. Část kostela se před Vánocemi promění ve velké jeviště s kulisami, osvětlením a ozvučením. Děti je tolik, že hrajeme pokaždé tři až pět divadelních kusů a divadlo doplní svým tanečním vystoupením TenSing nebo vystoupí mládež s nacvičenou scénkou.

Sbor vydává vlastní časopis, čtvrtletník, který je zdarma distribuován po celé obci. Poměrně velkou odezvu má i prezentace sboru na internetu.

Sborové stránky vykazují měsíčně kolem 150 návštěv. Lidé využívají především možnost stahovat si nedělní kázání.

Na javornickém sboru mě fascinuje spojení funkčních tradičních prvků se zcela soudobým prožíváním křesťanské zbožnosti. Tam, kde v jiných sborech působí staré tradice vyčpěle, v Javorníku je tradice stále nosná a živá. I když se některým zdá, že např. zpěv z Elsnerova kancionálu je anachronismem, většina si uvědomuje, že to je něco vzácného a že je to rodinné stříbro javornického sboru. Komu se podaří skrze archaické nápěvy a text proniknout do hloubky bratrských písní, objeví pro sebe bezednou studnici duchovního bohatství bratrské zbožnosti. Jsme rozhodnuti tradici starého zpěvu hájit a zachovávat, seč budeme moci. Významným počinem bylo např. nedávné vydání hudebního CD "Písně ke každodennímu užívání." Jedná se o písně z Elsnerova kancionálu, které nazpíval javornický pěvecký sbor.

Pro městského sekulárního člověka může být dnes raritou třeba už jen zpívající mohutný pohřební průvod, připomínající veřejnou demonstraci vítězství evangelia nad mocnostmi smrti, nebo třeba tradiční vyhlásování výběru saláru obecním rozhlasem.

Je vzrušující sledovat, jak sbor stále žije, a že tu existuje společenství, které má na jednom místě tolik rozmanitých podob, projevů a forem zbožnosti. Někdejší úzkoprsta a uniformita je zřejmě úspěšně překonána.

A zdaleka nejde jen o rozdíly generační. Tohle všechno pojmut do jednoho společenství a zaplavit vzájemnou láskou a úctou jednoho k druhému vyžaduje opravdu široké srdce. Tam, kde se jako farář s touto šířkou Kristovy lásky setkávám, tam vždy znovu prožívám radost.

Josef Hurta

CESTUJEME

Pavel a Jan v Turecku

Se slovenskou cestovkou jsme se vydali v červnu minulého roku na poznávací zájezd do Turecka. Většinu účastníků oslovil název cesty: **Po stopách apoštola Pavla**. On totiž prošel území dnešního Turecka křížem krážem, založil zde křesťanské sbory a psal sem dopisy (Galatským, Efezským, Koloským), které jsou součástí Nového zákona. Také Zjevení Janovo má ve 2. a 3. kapitole dopisy sedmi sborům na turecké území. Dnes už nevýznamná i neexistující místa znamenala pro křesťanství mnoho, zvláště když zde byly konány v 1. tisíciletí všechny církevní koncily a teprve po rozkolu (1054) přeneseny na západ.

Odjeli jsme v úterý 5. června vlakem z Brna do Bratislavy. V letištní hale nás čekal nezbytný průchod detektorem kovů. Neustále mě vraceli, stále zaznamenávali kov. Pak jsem přece jen vítězně prošel, aniž bych musel odložit i svůj chrup. Let proběhl bez problémů, i když bez možnosti valné komunikace s tureckými letuškami. Až na letišti v Antalii se s námi seznámil slovenský průvodce Karol, statný pětáctičátník žijící v Turecku. Jako jeho

protipól s námi putoval i slíbený ThDr. Ján Majerník, Slovák z USA, který se s námi po celou dobu „poutí“ dělil o své bohaté znalosti. Zaujal nás také bývalý katolický misionář z Brazílie, který při putování často vzpomínal na Zuzanku a co jí vše koupí. Nějak se nám to nesrovnávalo s celibátem, ale pak se vše vysvětlilo. Doma jej totiž očekávala fenka Zuzanka.

Apoštol Pavel vykonal tři misijní cesty a cestu do Říma. Každá měla mnoho společného s Malou Asií. Sám pocházel z Tarsu asi 300 km východně od Antálie. Tady je na místě poznamenat, že jsme při plánování cesty dostali od neteře průvodce Tureckem. Velmi nám pomohl, ale překvapila nás naprostá neinformovanost autora o křesťanství, kdy zaměňoval apoštoly Petra a Pavla, apoštola Jana a Jana Křtitele, a tak vytvářel zcela nové dějiny počátků křesťanství. Jednu z prvních zastávek jsme měli v **Konyi** (původně **Ikonie**) s projevy velmi silné islámské tradice. Místo je hlavně spjato s životem Celaddina Rumiho, zvaného Mevlana, který zde žil ve 13. století. Ve městě je muzeum a hrobka celé jeho rodiny, říká se o něm, že je největším mystikem islámu s vypracovanou metodou až k „splnutí s Bohem“. Založil řád tančících dervišů, tancem se prý může derviš osvobodit od stresů a starostí.

Raritou je schránka s Mohamedovými vousy, byli jsme svědky, že je uctívána stejným způsobem jako relikvie v katolictví nebo pravoslaví. Pavel zde byl na všech misijních cestách, při první musel dokonce i s Barnabášem uprchnout před kamenováním (Sk 14,12-6).

Naše putování nás vedlo asi 200 km do oblasti **Kappadokie** ve střední Anatolii, a to nejdříve do **Kaymakli**. Je to původní podzemní město ze 7. – 12. století, vysekané v tufové vyvěřelině. Křesťanské komunity žijící v této oblasti je využívaly jako úkryt před nájezdy nepřátel, zvláště arabských vojsk útočících na Byzanc. Těžké kameny podobné mlýnským sloužily jako dveře. Stejný systém sloužil v Judeji k uzavírání hrodek. Na povrchu jsme se konečně narovnali a shodli, že nám místo připomíná římské katakomby, ale pro ukrytí živých. Ráno nás autobus vezl do přírodního muzea **Göreme**. V celé oblasti je množství kostelů a kaplí hloubených ve vulkanických skalách od začátku 9. století. Dochovalo se tam množství byzantských fresek zobrazujících Krista a svaté. Jinde bylo vše zničeno obrazoborectvím, pak islámem. Putování pokračovalo dál Údolím lásky, lemovaným útvary připomínající symbol mužství.

Další ráno po několikahodinové jízdě jsme se nacházeli v centru Chetitské říše, kde je Muzeum anatolských civilizací, v čtyřmilionové **Ankaře**, která je hlavním městem. Viděli jsme mnoho a je těžké vybrat to nejzajímavější. Jsou tam kultické bronzové sošky Chetitů – jeleni, soška Velké matky připomínající Věstonickou Venuši. Pro nás jsou nejzajímavější klínopisné tabulky i v hliněných obálkách, a to proto, že chetitské písmo rozluštil prof. Bedřich Hrozný, syn z evangelické fary v Lysé nad Labem. Chetité a Židé měli dost podobného. Jedni měli Chamurapiho zákoník, druzí desatero (Ex 20, Dt 5). Ba co víc, král Šalomoun byl poloviční Chetita přes matku Bet-šebu. V Ankaře

sídli prezident. Prvním byl Atatürk (Mustafa Kemal 1881-1938), vítěz nad Angličany a Řeky. Odstranil sultána, vyhlásil republiku, uskutečnil odluku islámu od státu, zavedl nový občanský trestní kodex, volební právo žen, evropský kalendář, příjmení, psaní latinkou, zrušil mnohoženství, protlačil reformu odívání... President Atatürk je v zemi stále ve velké úctě (jako u nás T. G. Masaryk). Dominantou města je jeho mauzoleum a jezdecká socha. Škoda, že v současné době se projevuje opět sílící islamismus.

Další cesta nám rychle ubíhala a my jsme se těšili na setkání s někdejším hlavním městem Římské říše, které založil na východě místo Říma císař Konstantin v roce 330 ze starého města **Byzancion** a nazval podle sebe **Konstantinopol**. Známe dobře i slovanský název **Cařihrad**. K tomuto, nyní sedmimiliónovému městu, rozkládajícímu se na obou březích Bosporu, jsme se blížili přes Bosporský most do jeho severní evropské části. Ráno všichni vyhledali Velký bazar, atmosféra obrovského bazaru se spleť

úzkých uliček nám vyvolala vzpomínku na zde natáčený film Dobrodruh z Istanbulu s hlavním hrdinou Belmondem.

Za chvíli nás čekal **chrám Boží moudrosti – Hagia Sofia** (místo konání několika koncílů) s kopulí dosahující výšky 56 m, kterou se až o tisíc let později podařilo překonat a zdvojnásobit Michelangelovi u chrámu sv. Petra v Římě. Tak začíná byzantská architektura. Řím a Konstantinopol patřily k rivalům a tak došlo v roce 1054 k dlouho tušenému rozkolu. Čtvrtá křížová výprava vypálila město v roce 1204 a naopak osmanští Turci r. 1453 dobyli Cařihrad a dali mu název **Istanbul**. Chrám Hagia Sofia přeměnili na mešitu a přistavěli čtyři minarety. Vzácné fresky byly jen zamalovány, a tak jsme je viděli v plném lesku, když je chrám nyní muzeem. **Modrá mešita** (1609-16) má dokonce šest minaretů, a tak prý měla soupeřit s Mekkou. Kazatelna pro hlásání duchovní potraviny se nazývá minbar a je slovním základem pro známý bar. Tam jsme také potkali rodiny s malými školáky jako s princí, kteří šli k obřízce, s jedním jsme se také vyfotografovali. Nesmíme zapomenout, že v Istanbulu sídlí řecký patriarcha **Bartoloměj I.** (nar. 1940), který je symbolickou hlavou celého pravoslaví. Nemůžeme vynechat ani palác **Topkapi**, původně čtyřsetleté sídlo sultánů. Palác měl také mohutný harém a divan (zasedací síň vezírů), tento turecký výraz u nás zdomácněl jako divan, otoman.

Alena a Jiří Novákovi

BUDE

Květnové hudební nešpory

Budou se konat v neděli 3. května 2009 v 19.30 hodin v Červeném kostele. Účinkuje: Musica Figuralis - umělecký vedoucí Marek Čermák, Jana Krajčovičová - soprán, Lenka Čermáková - alt, Ondřej Můčka - tenor, Jiří M.

Procházka - bas. Program: Josef Puschmann, Johann Georg Zechner a Josef Antonín Gurecký. Biblické zamyšlení: Jiří Gruber. Dobrovolné vstupné bude věnováno Občanskému sdružení Gabriela - Hospic sv. Alžběty Brno. Pořádají a zvou sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno - Husovice.

Kavárnička

Pro květnová setkání dříve narozených jsou připraveny tyto programy:

- 6. 5. Vzpomínka za konec II. světové války - Milena a Jan Šimsovi
- 13. 5. Studenti konzervatoře zahrají skladby pro housle a klavír
- 20. 5. Život a dílo sestry Marie Šebestové připomene Ester Marková
- 27. 5. Vyprávění bratra faráře Jana Pokorného

Noc kostelů 29. května 2009 – první ročník

V noci z pátku 29. května na sobotu 30. května se otevře veřejnosti přes 20 kostelů v Brně a okolí, aby přivítaly návštěvníky, pro které si místní společenství připravila různorodý program. Cílem tohoto večera je neformální setkání se životem té které farnosti či sboru, možnost prohlídky kostela. Někde jsou připraveny přednášky, jinde modlitební ztišení nebo koncerty, zkrátka nepřijdou ani děti.

Brněnská Noc kostelů navazuje na podobnou ekumenickou akci, která se ve Vídni pořádá již několik let a postupně se rozšířila na celé Rakousko. U nás se koná pod záštitou brněnského biskupství, ale připojilo se do ní také pět dalších církví. K prvnímu ročníku brněnské se připojilo i sedm kostelů v Plzni. Noc kostelů bude slavnostně zahájena společnou bohoslužbou, která se bude konat v chrámu sv. Jakuba v 18:00. Podrobný program bude v brožuře, která bude během května k dispozici v našich sborech a na www.nockostelu.cz.

Blahoslavův dům

- 18:30 představujeme se – co o nás možná nevíte
- 19:00 ztišení na začátku večera – biblické čtení, modlitba, hudba
- 20:00 ozvěny z jiných světadílů I – hudba s domorodými nástroji
- 20:30 prezentace Diakonie ČCE v Brně
- 21:15 ozvěny z jiných světadílů II – hudba s domorodými nástroji
- 22:00 ztišení na sklonku večera - biblické čtení, modlitba, hudba

Červený kostel

Na stěnách kostela bude instalována výstava Toleranční modlitebny na Vysočině a panely z historie kostela a života sboru. V křestní kapli s původní výzdobou budou vystaveny staré bible a kalichy německého luterského sboru v Brně. Představí se středisko Diakonie v Brně. K dispozici budou tištěné materiály, pohlednice a prodej knih.

- 18:00 varhanní koncert - *volná prohlídka kostela a výstavních panelů*
- 18:30 toleranční modlitebny na Vysočině

- průvodní slovo k výstavě Marta Procházková, fotografie Jan Vondra
- 19:00 historie kostela a život sboru - *audiovizuální pásma*
- 19:30 Tomáš Juren – Hudba srdce, příběh evangelického kantora z Vysočiny uведенí stejnojmenné knihy – Sixtus Bolom, *audiovizuální pásma*
- 20:00 toleranční modlitebny na Vysočině
- průvodní slovo k výstavě Marta Procházková, fotografie Jan Vondra
- 20:30 současná gospelová hudba - vystoupení Brno Gospel Choir
volná prohlídka kostela a vystavených panelů
- 21:00 historie kostela a život sboru - *audiovizuální pásma*
- 21:30 Tomáš Juren – Hudba srdce - příběh evangelického kantora z Vysočiny uведенí stejnojmenné knihy - Sixtus Bolom, *audiovizuální pásma*
- 22:00 historie kostela a život sboru - *audiovizuální pásma*
- 22:30 současná gospelová hudba - vystoupení Brno Gospel Choir
volná prohlídka kostela a vystavených panelů
- 23:00 historie kostela a život sboru - *audiovizuální pásma*
- 23:30 varhanní koncert - *volná prohlídka kostela a vystavených panelů*
- 23:55 biblické slovo a modlitba
- 24:15 závěr

KNIHA

TOMÁŠ JUREN - Toleranční doba na Vysočině a hudba srdce

Přede mnou leží kniha o kantoru Tomáši Jurenovi, evangelickém učiteli, zpěváku a muzikantovi, šířiteli kultury slova, vazači a sběrateli knih, modliteb, básní a písní, které také sám psal, opisoval a mezi lidmi šířil. Prý už je v prodeji v brněnských knihkupectvích.

Kdo ví, kolik lidí zaujme nevšední výzdoba vazby - červené planoucí srdce s dedikací císaři Josefu II. s datem vydání tolerančního patentu v roce 1781, nebo dva věnečky na zadní straně vazby s faksimilem podpisu Tomáše Jurena a s citací biblických veršů, které byly jeho celoživotním vyznáním, nebo nevšední výzdoba knihy, krásná reprodukce Jurenem stylizovaných květin na titulní straně, překvapující citát z Jakuba Demla, který knihu uzavírá, a dlouhý

citát z Aloise Jiráska, který je upřesněním toho, že autor knihy, Sixtus Bolom, člen našeho evangelického brněnského sboru, svou studentskou práci věnoval památce svého prapradědečka, faráře veselského sboru, Jindřicha Švandy, který byl prosetínským rodákem právě tak jako Tomáš Juren.

Životní pouť Tomáše Jurena vylíčil Sixtus Bolom ve čtyřech zastaveních. V Prosetíně, kde se Tomáš Juren 30. listopadu 1750 narodil; v Sulkovci, v Malém Ubušíně a Veselí, v nichž na půdě nově se tvořících tolerančních sborů působil, a ve Vítochově, kde 9. ledna 1829 zemřel.

Text doprovázejí četné reprodukce fotografií krajiny, dobových úředních dokumentů, titulních stránek knih, starších fotografií a maleb míst, kterými Juren procházel. Základní text je doplněn přepisy Jurenových textů, například modliteb z modlitební knížky, kterou Juren sestavil, napsal, ilustroval i vázal.

Zvláštní pozornost zaslouží „Malá knížečka o věku starém“, kterou Bolom objevil při svém neúnavném pátrání v archivech a muzeích. Cenné jsou též přepisy textů, které jsou součástí Jurenových malovaných obrazů.

A tím se dostáváme k vrcholu Bolomovy vpravdě objevitelské studie. Tak jako součástí katolických venkovských domácností byly obrázky svatých a květin je obklopujících, maloval Juren pro evangelíky obrazy plné květin, v jejich středu byl biblický text. Tyto obrazy pak inspirovaly další lidové umělce. Jejich barevné reprodukce spolu s titulním listem Písní pohřebních z roku 1784 a vojenské mapy krajiny, v níž se Juren pohyboval a žil, podtrhují nevšednost celé knihy.

V Brně bude kniha uvedena v Červeném kostele během Noci kostelů a výstavy dokumentů spolu s výstavou našich tolerančních modliteben na Vysočině. Nenechte si ujít!

Sixtus Bolom: Tomáš Juren - toleranční doba na Vysočině a hudba srdce. Vydalo nakladatelství Sursum v roce 2008, 228 stran, cena 249 Kč.

Milena Šimsová

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

V úvodu schůze jsme s uspokojením přijali usnesení sborového shromáždění, které schválilo zprávu o životě sboru a navržený rozpočet. Na další období byla zvolena sestra farářka Tydlitátová. Poděkování zaslouží sestry, které zajišťovaly presbyterní konferenci, i tým, který připravil pokračování hudebních nešpor. Velkou radost máme z šesti bratří a sester, kteří se na závěr kurzů Alfa a Beta rozhodli pro křest, a z pěti dětí, které budou pokřtěny v květnu. Staršovstvo bylo informováno o volbě tříčlenného vedení mládeže a doporučilo hledat vhodnou osobu, která by se starala o nové zřízené nástěnky pro veřejnost. Podařilo se najít kuchařku na prázdninový pobyt na Blažkově a domluvit další výstavu ve sborovém sále (Jiří Farský). Středisku Diakonie Betlém byla poskytnuta překlenovací půjčka na nákup nového domu v Brumovicích. Na návrh stavební komise byla schválena oprava střechy sborového domu a zadání projektu statického zajištění klenby Červeného kostela. Výchovná komise přemýšlela, koho pozvat jako řečníky na sborové rozhovory.

Jiří Gruber

Brno II

Dubnová schůze staršovstva vyslechla přehlednou zprávu o průběhu letošní presbyterní konference. - - Pravidelný úhrnný přehled sborového hospodaření doplnila informace o stavu příprav na opravy a úpravy ve sborových budovách. Záměr renovovat (po čtvrt století od poslední opravy) vnější uliční fasádu budovy Blahoslavova domu nabývá konkrétnější podobu. Staršovstvo má rovněž za úkol posoudit možnost úprav osvětlení interiéru kostela a dát vytvořit projekt nového ozvučení prostoru. Neodmyslitelnou povinností v tomto roce bude i další úprava kazatelského bytu v Blahoslavově domě; rodina našeho bratra faráře Koláře se od nastěhování vloni na podzim rozrostla o celou jednu třetinu a stávající prostor k bydlení pro ně tím začal být velmi stísněný. - - Přijali jsme podnět vyjadřující zájem o pravidelné setkávání seniorů v Blahoslavově domě. Staršovstvo má zájem na tom, aby takovému zájmu byl dán k dispozici co nejvhodnější čas a prostor. Vděčně přitom rovněž přijímáme a doporučujeme možnost, kterou pro setkání starších členů brněnských evangelických sborů poskytuje pravidelná a oblíbená „kavárnička“ ve sboru Brno I.

Jaroslav Vítek

Brno-Židenice

Schůze se konala těsně před Velikonocemi, rekapitulovali jsme tedy přípravu velikonočních bohoslužebných shromáždění. - Na pátek 17. dubna jsme připravili setkání sboru k rozhovoru s doc. Martinem Wihodou (úvodní slovo tohoto historika a člena našeho sboru se týká „živé a mrtvé minulosti“). V souvislosti s tím jsme s již hotovými návrhy témat i referentů uvažovali o dalších sborových rozhovorech až do podzimu. Staršovstvo jednalo též o programu sborového dne k ukončení školního roku 21. června. Ti z presbyterů, kteří se zúčastnili presbyterní konference 28. března, podali o ní informaci – program je všeobecně velmi příznivě hodnocen. V rámci přípravy konfirmace rozhodovalo staršovstvo o dalším soustředění konfirmandů ve Velké Lhotě u Dačic (1. - 3. května) a o upomínkovém dárku konfirmandům. Byly představeny dlouho připravované a nyní již téměř hotové nové webové stránky židenického FS.

Jana Nechutová

Brno – Husovice: Štěpán Hájek podruhé

Letos v září to již bude deset let, co Štěpán Hájek působí jako farář husovického sboru. Těch deset let nám přineslo řadu změn, nových sborových aktivit, nová přátelství, společné zážitky, ale především jasnou a srozumitelnou zvěst evangelia. Deset let je ale také maximální doba, na kterou podle církevních řádů může být farář ve sboru zvolen. Protože si nikdo nechtěl připustit, že bychom spolupráci již měli skončit, staršovstvo požádalo o opakovanou volbu na další desetileté období. Volba byla provedena v rámci letošního sborového shromáždění dne 29. března. Tady byl Štěpán Hájek naprostou většinou hlasů přítomných zvolen farářem našeho sboru na další období. Přejeme si, aby nám i následující čas přinášel obohacení a radost ze společného díla.

Vladimír Zikmund